

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.I.35.718/2018/6.

A tanács tagjai: dr. Hajnal Péter a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva előadó bíró, dr. Sisák Péter bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: dr. Szabó Róbert Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Szabó Róbert)

Az alperes: Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatóság

Az alperes képviselője: dr. Balla Orsolya kamarai jogtanácsos

A per tárgya: adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.518/2018/16. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 10.K.27.518/2018/16. számú ítéletét és az alperes 2235294552 számú végzését - az elsőfokú végzésre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezi.

A felperes együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét 20.000 (húszezer) forintban állapítja meg.

A kereseti és a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Felperes 2016. július 11. napján kelt adásvételi szerződéssel szerezte meg ... külterület ... hrsz.-ú legelő, szántó művelési ágú ingatlan 1/1 tulajdoni hányadát. Az ingatlant 2030. április 7. napjáig haszonbérleti jog terhelte. A szerződéssel együtt benyújtott B400-as adatlapon a felperes illetékmentességet nem jelzett. Az elsőfokú adóhatóság 2017. április 19-én jogerőre emelkedett fizetési meghagyással 3.000.418 ezer forint visszterhes vagyonátruházási illetéket szabott ki, melyet a felperes megfizetett.
- [2] Az ingatlan megszerzésekor meglévő bérlővel a felperes felbontotta a szerződést, és az ingatlant 2016. december 2. napjától fia, felperes neve 50%-os tulajdonát képező T. Kft.-nek adta haszonbérbe.
- [3] A felperes 2018. január 5-én postára adott beadványában a megfizetett illeték visszatérítését kérte. Ebben előadta, hogy a fizetési meghagyás kibocsátásakor még nem felelt meg az illetékről szóló 1990. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Itv.) 26.§ (1) bekezdés pb) pontjának. Időközben azonban, 2017. november 24-től hatályba lépett az Itv-nek a 2017. évi CLVIII. törvény (a továbbiakban: Mód.tv.) 1.§ (1) bekezdésével módosított 26.§ (18) bekezdés b) pontja. Az időközi, az Itv. 99/Q.§-a következtében visszamenőlegesen alkalmazandó törvénymódosítás miatt már nem minősül a mentességi feltételek megszegésének, ha a vagyonszerző a termőföld használatát, hasznosítását a közeli hozzátartozójának legalább 25%-ban tulajdonában álló mezőgazdasági termelőszervezet javára engedi át.
- [4] Az elsőfokú hatóság azt állapította meg, hogy a felperes illetékmentesség biztosítására irányuló kérelmét az Itv. 26. § (18a) bekezdésének megfelelően legkésőbb a fizetési meghagyást jogerőre emelkedéséig terjeszthette volna elő, amely határidő 2017. április 18. napján lejárt. A felperes kérelme elkésett, ezért a kérelmet az adóigazgatási eljárásról szóló 2017. évi CLI. tv. (a továbbiakban: Air.) 48.§ d) pontja alapján végzéssel vissza kellett utasítani.
Tájékoztatatta ugyanakkor a felperest arról, hogy illetékmentesség iránti kérelme az alapügyben nem volt, részére nem is biztosítottak illetékmentességet, így nincs művelési kötelezettség az ingatlan vonatkozásában, vagyis a Mód.tv. nem alkalmazható.
- [5] A felperes fellebbezéssel támadta az elsőfokú végzést, melyben arra hivatkozott, hogy beadványát tévesen értelmezték, az nem elkésett mentesség iránti kérelem volt, hanem a jogszabály módosítására tekintettel benyújtott visszatérítés iránti kérelem.

- [6] Az alperes a 2235294552 számú végzésével helybenhagyta az elsőfokú végzést. Indokolásában egyrészt megállapította, hogy a felperes illetékkedvezmény biztosítására irányuló kérelme elkésztett, igazolási kérelmet nem terjesztett elő, így a kérelem végzéssel történő visszautasítása jogszerű volt. Másrészt részletesen elemezte, hogy felperes esetében miért nem alkalmazhatók Mód tv. rendelkezései.

A kereseti kérelem

- [7] A felperes keresetében a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv.
(a továbbiakban: Kp.) 89. § (1) pontja alapján az alperesi végzés megváltoztatását, a visszatérítés iránti kérelemnek helyt adó döntés meghozatalát kérte.
- Előadta, hogy az ügyvédi tényvázlattal igazoltan az adásvételi szerződés benyújtásakor a B400-as lapon kérte az illetékmentesség megadását, a mentességet az adóhatóság jogszerűtlenül nem adta meg, és arról nem is rendelkezett. A továbbiakban az alperesi határozat jogszerűségét a Mód.tv. rendelkezéseire, annak hatályba léptető szabályaira tekintettel vitatta. Az ügyben tárgyalás tartását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével elutasította a felperes keresetét.
Értékelése szerint a felperes járulékos közigazgatási cselekmény bírósági felülvizsgálatát kérte, ezért a keresetet a Kp.124.§ (2) bekezdés c) pontjának megfelelően az egyszerűsített per szabályait alkalmazva, tárgyaláson kívül bírálta el.
- [9] Az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy jogszerűen járt-e el az elsőfokú és a másodfokú adóhatóság akkor, amikor a felperes 2018. január 5-én előterjesztett illeték visszatérítése iránti kérelmét illetékkedvezmény biztosítására irányuló kérelemnek tekintette. Tényként rögzítette, hogy a felperes ezen beadványában kifejezetten a korábbiakban megfizetett illeték visszaigénylése iránt nyújtott be kérelmet, melyet az Itv. 2017. november 24-én hatályba lépett megváltozott rendelkezéseire alapított. Tekintettel arra, hogy a felperes a fizetési meghagyást jogerőre emelkedését megelőzően az Itv. 26. § (1) bekezdés p) pontja szerinti illetékmentességi kérelmet nem terjesztett elő, így arról a hatóság fizetési meghagyásban nem is dönthetett, arra nézve megállapítást nem tett. Ennélfogva helyesen járt el az elsőfokú adóhatóság akkor, amikor ilyen tárgyú, korábbi adózói kérelem hiányában a felperes 2018. január 5-ig beadványát illetékmentesség iránti kérelemnek tekintette, azt elkésztettnek minősítette, és ezen okból visszautasította.

- [10] Ezt követően az elsőfokú bíróság részletesen elemezte, hogy a Mód tv. rendelkezéseit a felperes esetében miért nem lehet alkalmazni, miért volt helyes az alperes jogértelmezése.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.
- [12] Felülvizsgálati indokai között elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a tartalom szerinti elbírálás elvét alkalmazva beadványa új illetékmentességi kérelemnek minősül. Az időközben bekövetkezett jogszabályi változások új jogi környezetet teremtettek, amelyeket a felperes esetében figyelembe kell venni. Így a korábbi fizetési meghagyás alaki jogereje nem akadályozza az új eljárás lefolytatásának. A továbbiakban előadta, hogy esetében miért alkalmazhatók Mód tv. rendelkezései, különös tekintettel az Itv. 99/Q.§ szerinti hatályba léptető rendelkezésekre.
- [13] Alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását indítványozta. Kiemelte, hogy a 2018. január 5-i kérelemről másként, mint végzéssel nem dönthetett, mivel a mentességi feltételek vállalásáról a vagyonszerzőnek legkésőbb a fizetési meghagyást jogerőre emelkedéséig nyilatkoznia kell.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [14] A felperes felülvizsgálati kérelme az alábbiak szerint alapos.
- [15] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között, az ott megjelölt jogszabályok szerint, a rendelkezésre álló iratok alapján vizsgálta felül.
- [16] Az iratok alapján a Kúria tényként állapította meg, hogy a felperes 2018. január 5-én postára adott beadványának tartalma nem egzak, nem értelmezhető kizárólag a 2016. július 11. napján kelt adásvételi szerződéshez tartozó fizetési meghagyáshoz kapcsolódó illetékmentesség iránti kérelemként. Nem is értelmezte így sem az elsőfokú-, sem az alperesi hatóság: végzéseik indokolásában részletesen kifejtették, felperes esetében miért nem irányadók a Mód tv. rendelkezései. A Mód tv. kérdésében azonban nem alkalmazható az Air. 48.§ d) pontja, amely szerint az adóhatóság a kérelmet nyolc napon belül végzéssel visszautasítja, ha jogszabály a kérelem előterjesztésére határidőt vagy határnapot állapít meg, és a kérelem idő előtti vagy elkésett. A felperes Mód tv-re alapított előadása az Air. 72.§ második mondatának hatálya alá

tartozik: Az adóhatóság az adóügy érdemében határozattal, az eljárás során eldöntendő egyéb kérdésben végzéssel dönt. Az adóügy érdeméhez tartozik minden, az adókötelezettséget érintő, az adózó, az adó megfizetésére kötelezett személy jogát, kötelezettségét megállapító döntés.

- [17] A Kp. eltérő eljárási szabályokat rendel az Air. 48.§ szerinti járulékos közigazgatási cselekmények, és az Air. 72.§ szerinti adóügy érdemében hozott bírósági határozatok bírósági felülvizsgálatához. Az előbbi esetben a Kp. XXI. fejezet szerinti egyszerűsített per, míg a határozatnál az általános szabályok szerinti per folyik; ennek keretei között a Kp. 77. § (2) bekezdés folytán alappal kérhette keresetlevelében tárgyalás tartását a felperes.
- [18] A Kp. eltérő szabályozására figyelemmel a Kúria elemezte, a bírósági felülvizsgálat során van-e lehetőség a perbeli esetben a Kp. 45.§ (2) bekezdésének alkalmazásával a megfelelő eljárási rend megválasztására. A Kp. ezen szabálya szerint a bíróság a téves formában megvalósított közigazgatási tevékenységet a tartalmának megfelelő eljárási rendben bírálja el, amiről végzést hoz, a végzés ellen fellebbezésnek van helye. A Kp. 45.§ (2) bekezdés szerinti eljárásra azonban csak akkor kerülhet sor, ha a bírósági felülvizsgálat tárgyát képező közigazgatási cselekmény tartalma világos, homogén döntés, egyértelműen megállapítható, hogy téves formában lett meghozva. Alperesi határozatban azonban keverednek az Air. 48.§ és 77.§ szerinti cselekményekhez rendelhető elemek, határozatnak egy része az egyszerűsített-, másik része a Kp. általános szabályai szerinti perre tartozik. A bíróság előtt nincs lehetőség a Kp. 45.§ (2) bekezdés alkalmazására. A megfelelő eljárási rend kialakítása nélkül pedig nincs jogszerű lehetőség a felperesi előadások érdemi elbírálására.
- [19] Minderre tekintettel a Kúria a Kp. 121.§ (1) bekezdése szerint a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az alperesi végzést az elsőfokú végzésre tekintettel hatályon kívül helyezte és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte.
- [20] Az új eljárás során az elsőfokú hatóságnak, a további kétségek kizárása érdekében, nyilatkoztatni kell a felperest, hogy a 2018. január 5-én postára adott beadványa kizárólag a 2016. július 11. napján kelt adásvételi szerződéshez kapcsolódó illetékmentesség iránti kérelem, és/vagy az időközi illetékszabály változásra tekintettel benyújtott illeték visszatérítés iránti kérelem. Ha kétséget kizáróan van két eltérő tartalmú kérelem, azokat külön-külön eljárásban kell elbírálni, egymással nem vonhatók össze.

A döntés elvi tartalma

- [21] *A bíróság a közigazgatási tevékenységet tartalmának megfelelő eljárási rendben csak akkor bírálhatja el, ha a bírósági felülvizsgálat tárgyát képező közigazgatási cselekmény tartalma világos, homogén döntés, egyértelműen megállapítható, hogy téves formában lett meghozva.*

Záró rész

- [22] A Kúria a pervesztes alperest a Kp. 35.§ (1) bekezdés folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82.§-a alapján kötelezte a felperes együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.
- [23] A tárgyi illetékeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján megillető illetékmentességre figyelemmel a Kp. 35.§ (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 102.§ (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.
- [24] A tárgyalás tartását a felek egyike sem kérte, és mivel a Kp. 115.§ (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Kp. 100.§ (5) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, a 120.§ (5) bekezdése pedig a bizonyítást zárja ki, nem merült fel a tárgyalás tartásának szükségessége. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el, és a Kp. 120.§ (5) bekezdésének megfelelően a rendelkezésre álló iratok alapján döntött.

Budapest, 2019. április 11.

**dr. Hajnal Péter sk. a tanács elnöke, Huszárné dr. Oláh Éva sk.
előadó bíró, dr. Sisák Péter sk. bíró**